

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uradništvo in upravnštvo v Ko
nterjavu ulici števil. 6 — Telefoni
uradništva št. 50 — Telefoni
upravnštva št. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22-50
za en mesec Din 7-50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Oblaki pred nevihto.

Francoska revolucija, delo francoske liberalne buržuazije, je proglasila svobodo narodov, toda samo velikih. Veliki izvršitelji idej francoske revolucije, Napoleon, je z majhnimi narodi in slabimi državami delal po svoji mili volji, kakor igralec s figurami na šahovi deski. Toda zbudena zavest enakopravnosti je tudi v malih narodih tiela dalje, tako da je niti reakcija po strmoglavljenju velikega Korzikanca ni mogla zatreti. Ko so velike sile po raznih malih revolucijah v drugi polovici 19. stoletja polagoma prešle do popolnega parlamentarizma, za male narode kljub temu ni prišla svoboda, ker se je parlamentarizem izpačil v gospodstvo kapitalistične buržuazije. Samo Švica je ustvarila tip države, v kateri so trije narodi, ne oziraje se čisto nič na njihovo številno razmerje, drug drugemu popolnoma ravnopravni in se v javnem poslovanju rabijo popolnoma z enako pravico celo trije državni jeziki.

Svetovna vojska je na zapadu samo okrepila izključno gospodstvo treh ali štirih velikih narodov, ki so premagali Nemčijo. En del malih narodov tvori danes privesek velike antante, ki jih drži v popolni politični in gospodarski odvisnosti od sebe; drugi del narodov pa se je razdelil proti lastni volji, kakor se je zdelo velikim v njihovem interesu potrebno. Tako imamo danes na zapadu v bistvu isto, kar smo imeli pred vojno: posamezne velike ali male nacionalne države, kjer se en narod proglašajo kot gospodujoči in državotvorni, drugi pa so kot narodna manjšina, kakor na primer primorski Slovenci, ali brez vsakih garancij odvisni od samovolje večine, ali pa uživajo čisto platonično in neefektivno varstvo Društva narodov v Ženevi.

Narodi pa se ne dajo potlačiti, naj so še tako mali in slabi. Ruska revolucija je prva proglasila neomejeno pravico samoodločitve narodov, je to misel zanesla daleč notri v Azijo in izvršuje svoj mogočni vpliv tudi na zapadu. Narodi se ne dajo uplašiti od reakcije, ki redno nastopa za vsako revolucijo, ker vedo, da npravstvena zavest človeštva kljub tej igri počasi a vendar le gotovo napreduje. Vsled tega ni in ne bo še kmalu miru v Evropi. Na eni strani vidimo, kako se vsi tlačeni in zapostavljeni obračajo čezdaje bolj samozavestno na Društvo narodov, ki naj postane velesila nad vsemi velesilami in s suvereno pravico reši narodna vprašanja v posameznih državah, na drugi strani pa vidimo gospodujoče narode, naj bodo veliki ali mali, ki se v imenu poganskega načela neomejene suverenitete večine, katero istovetijo z državo, upirajo kompetenci Društva, in vidimo narodne manjšine, ki na pritisk odgovarjajo ali z apelom na mednarodni forum, ali pa s tiho podzemsko revolucijo.

To stanje je trajno nevzdržljivo in mora, ako se mentaliteta gospodujočih narodov korenito ne izpremeni, polagoma privedi do novega svetovnega požara. Z vzhoda prihajajo vesti, da Poljaki zbirajo velike vojaške sile v vzhodni Galiciji in Bukovini, Rumuni pa imajo zbranih pet divizij ob Dnjestrju. To so vse priprave zoper revolucijo, ki jo napoveduje ukrajinski narod, kateri čezdaje bolj očito teži za veliko združeno saborno Ukrajino. Res, nerazumljivo je, kako morejo velike sile trpeti poljsko in romunsko okupacijo, katera tlačni narod, ki je del 40 milijonskega ukrajinskega naroda, da se ugodni naupravičenim zastarelim zgodovinskim osvajalnim težnjam poljskih in romunskih šovinistov in industrijskih baronov. Kakor je vsled takih narodnih konfliktov nastala prva svetovna vojna, tako utegne iz teh nastati druga, ako naj osvobojenje enih narodov pomeni samo zaslužjenje drugih.

Tudi stanje primorskih Slovanov pod Italijo se ne more dolgo vzdrževati. Ponižanje, ki ga je prizadelo Slovincem italijansko nacionalistično nasilje ob priliki dogodkov na Krnu, mora roditi ob svojem času samo dejanski odpor.

A tudi naša država stoji pred nerešenim nacionalnim vprašanjem, naj se sedanjemu režimu še tako trudi, da taji vaako narodnostno vprašanje v Jugoslaviji. Tudi Italija se trudi dokazati, da narodnega vprašanja v Italiji ni in svojčas je Ogrska po celem svetu kričala, da je na Ogrskem samo en državni narod, pa ni nič pomagalo. Narodi ne vprašajo režima, ali obstaja ali ne. Današnje »Jutro« se spričo seje

Dr. Žerjav profi zvezl Slovenije z morjem. Afera dr. Žerjav pred demokratskim klubom.

Belgrad, 19. julija. (Izv.) Za zvezo Slovenije z morjem se slovenski demokrati niso niti najmanj zavzeli, kar je zelo slabo vplivalo na vse kroge v Belgradu. Nasprotno so se zelo trudili, da prisilijo samostojne poslance, da ostanejo še dalje v vladi. Kakor se splošno govori, bodo vsled odločnega protivnega stališča dr. Žerjava zahteve samostojnih kmetov nepovoljno rešene.

Belgrad, 19. julija. (Izv.) Na današnji seji demokratskega kluba se bo moral na poziv klubovega predsedstva minister za socialno politiko dr. Žerjav opravičevati, v kolikor je pri znani aferi z Jadransko

sveta Društva narodov v Londonu, kjer se obravnava zdaj makedonsko vprašanje, tudi v potu svojega obraza prizadeva ugotoviti, da v Makedoniji ne obstoja narodno, temveč samo upravno vprašanje. Toda Makedonci samih ni še nikdo vprašal, kaj oni o tem mislijo, in to je glavno. Morebiti narodno niso opredeljeni, morebiti pa so, samo da tega povedati ne morejo, ker ne smejo. To je pa čisto gotovo in tega ne bo ves režimski tisk utajil, da streme že najmanj 50 let po avtonomiji.

Sicer pa je čisto vseeno, ali je makedonsko vprašanje narodno ali samo upravno vprašanje. Za režim je še hujše, če je zgolj upravno vprašanje naše države. Kajti to bi se ne reklo nič drugega nego da je prišlo pred mednarodni forum čisto notranje vprašanje naše države, to je, da se mora Pašić pred velesilami zagovarjati zaradi svoje škandalozne uprave v Jugoslaviji. Če je temu tako — in »Jutro« nehote potrjuje — potem je ustvarjen prejudic, da velesile jutri pokličejo režim na odgovor zaradi uprave v — Bosni ali Vojvodini.

Za nas je vprašanje čisto jasno. Gre za to, da se v enaki meri, na temelju popolne ravnopravnosti zadovoljijo vse narodnosti v državi, srbska, hrvatska, slovenska, bolgarska, arnavtska, nemška, madjarska. Gre za to, da so vse vere enakopravne, katoliška, pravoslavna, muslimanska, protestantska, judovska. Gre za to, da ni ne gospodujočih narodov, ne gospodujočih ver, ne absolutizma enega samega izkoriščujočega razreda, ampak resnična demokracija vseh delovnih stanov ljudstva.

Omejen sprejem bolnikov v naših bolnicah.

Ravnateljstvo bolnice v Ljubljani nam pošilja sledeči dopis: Da se obvaruje občinstvo, ki bi eventualno reflektiralo na sprejem v tukajšnje bolnice, nepotrebnih izdatkov, se vsa javnost, posebno pa gospodje zdravniki ponovno opozarjajo, da je sprejem v bolnico omejen le na nujne slučaje in se drugi brezpogojno odklonijo. To je v interesu rednega gospodarstva v zavodu, ki mora izhajati z dovoljenimi krediti. — Za ravn.: dr. Gregorič, m. p.

Torej belgrajska vlada še danes ni našla toliko kredita, kolikor ga je potreba, da se zdravi bolniki v Sloveniji v javnih bolnicah! S tem so najhujše prizadeti ravno siromašni sloji, ki ne morejo svojih bolnikov zdraviti doma ali pa jih pošiljati v sanatorije v inozemstvo. Ljudstvo bo s tem režimom temeljito obračunalo!

Pogajanja z Rusi v Haagu se bodo nadaljevala?

Haag, 18. julija. (Izv.) Podkomisije za zasebno lastnino, dolgove in kredite so razpravljale o položaju, ki je nastal vsled pisma ruske delegacije in so sprejele predlog predsednika odbora, naka sta zadnji dve podkomisiji prekinili svoje delo, do čim se podkomisija za privatno lastnino danes zopet sestane z Rusi. Proučavala bo možnost, ali se ne da najti podlaga za nadaljevanje pogajanj. Nadalje zatrjujejo, da francoska delegacija še nadalje vztraja na svojem nepomirljivem stališču.

Haag, 18. julija. (Izv.) V odgovoru na pismo delegata Patyna je dejal Litvinov, da so se prejšnje izjave ruske delegacije napačno razumele in da prosí, naj se sestanejo zaradi tega predsedniki treh ruskih podkomisij in člani ruske komisije, da nadaljujejo razprave.

banko prizadet. Glede njegove afere so v demokratskem klubu mišljenja razdeljena. Njegovi prijatelji delajo na to, da dokažejo, da ministra Žerjava ne zadene nobena krivda in da na — se dalje vodi ministristvo za socialno politiko. Drugi del pa misli, da naj minister dr. Žerjav najprej odstopi, ker bo v tem slučaju njegova obramba imela boljši uspeh v javnosti ter ne bo nastopal proti svojim nasprotnikom kot minister, temveč kot navaden državljan. O tem bo danes po dr. Žerjavovem govoru razpravljala demokratski klub.

Kriza v demokratskem klubu.

Belgrad, 19. julija. (Izv.) Ljuba Davidović še vedno ni odgovoril demokratskemu klubu, če sprejme ponovno mesto predsednika. Ta njegov molk je tem pomembnejši, ker prihaja v za demokratsko stranko tako nepovoljnem času, ko se stranka nahaja med volivci v razsulu, v klubu poslancev pa grozi razcep. Včeraj je obiskal Davidovića predsednik parlamenta dr. Ribar in z njim dolgo časa konferiral. Danes je vsled tega sklicana seja demokratskega kluba, na kateri bo Ljuba Davidović obrazložil vzroke svoje demisije in bo najbrže tudi ponovno prevzel vodstvo kluba. Klub bo dalje razpravljal o nasledniku ministra za notranje zadeve. V ospredje se rine minister Pribičević, vendar ima več upanja Rafajlović. Končno bo moral dr. Žerjav pojasniti svojo zadevo z Jadransko banko.

Ministrski svet.

Belgrad, 19. julija. (Izv.) Sinočnja seja ministrskega sveta je trajala do 9. ure zvečer. Najprej so razpravljali o novih proračunskih zahtevah, ki so jih stavili skoraj vsi ministri. Posebno so debatirali precej dolgo o zahtevah železniškega ministra. Ministrski svet je sklenil, da se naj ministri sporazumejo s finančnim ministrom. Nato so razpravljali o ponudbi Balkanske banke v Zagrebu, ki se ponuja, da bi kupila pet tisoč konj, ki jih imamo na račun reparacij dobiti iz Nemčije. Banka ponuja državi za te konje 30 milijonov mark. Ministrski svet je to ponudbo odklonil, ker je reparacijska komisija najbrže ne bi priznala. Konečno je ministrski svet razpravljal o novi avstrijski državni banki, ki bi imela 100 milijonov zlatih frankov delnic, ki bi jih podpisale predvsem velesile. Velesile sedaj zahtevajo od Jugoslavije, Češke, Poljske in Romunske, da naj jim odstopijo njihove pravice na prvenstvo zavarovanja pri avstrijskih rudnikih in gozdovih. Ministrski svet je prosil za točne informacije, na kar bo šele odgovoril.

Nova posojila in davki v Nemčiji.

Berlin, 18. julija. (Izv.) Državni zbor je po daljši debati sprejel predlog o prisilnem posojilu v obliki, kakor ga je izdelal odbor. V tretjem čitanju je državni zbor potem sprejel novelo k dohodarini, zakon o davku na dedščine in zakon o prisilnem posojilu.

Krvavi štrajk v Ameriki.

Newyork, 18. julija. (Izv.) Kakor poročajo iz kraja Wessy (Zapadna Virginija), je prišlo pri premogovniku v Richlandu do boja zaradi stavke rudarjev. Ob petih zjutraj so stavkujoči zažgali poslopja premogovnika, vsled česar je prišlo do nemirov. Pri teh spopadih je bilo 10 oseb ubitih, med njimi tudi šerif in več njegovih uradnikov.

PODALJŠANJE TRGOVSKE POGODBE MED AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO.

Belgrad, 19. julija. (Izv.) Med zastopniki naše države in Avstrijo je dosežen sporazum in je podpisan protokol, s katerim se trgovska pogodba podaljšuje. Vsaka država ima pravico, da odpove pogodbo na dva meseca vnaprej.

Vlada in delavske zahteve.

Povodom razprave o delavskih plačah v trboveljskem premogovniku se je oglašil za besedo tudi poslanec Gostinčar. Ozgigosal je doslej neznano dejstvo, da se mora delavstvo boriti za to, da dobi njegov podjetnik od odjemalca, ki je v tem slučaju država, izplačane svoje terjatve, da more potem sam priti do svoje borne, kravo zaslužene plače. Sicer je pa v veliki meri ravno vlada kriva, da je delavstvo prisiljeno staviti nove zahteve. Ako bi bila vlada skrbela za to, da spravi gospodarstvo v prave meje in onemogoči spekulacijo z življenjskimi potrebščinami, potem ne bi imeli neprestano naraščajoče dragine, ki poganja delavstvo vedno v boj za zvišanje plač.

Govornik navaja, kaj je doživel leta 1920 v Vršču, kjer je proučeval cene in življenjske razmere. Prišel je v trgovino z žitom in vprašal po cenah. Trgovec mu je pokazal velike zaloge žita in mu končno izjavil: »To žito ima danes ceno 300 K kvintal, a jaz ga ne prodam, dokler ne bo po 1000 K!« Ta trgovec pa ni bil morda izjema, ampak takih spekulantov je v državi cela vojska. Tu je vlada zamudila svojo dolžnost. Ako bi bila pravočasno uvedla kontrolo nad trgovino in preprečila tako roparsko izkoriščanje konsumentov, potem bi danes ne imeli take dragine in delavci ne bi bili prisiljeni zahtevati povišanja plač.

Vsakomur mora biti jasno, da plače, ki so morda za silo zadostovale pred mnogimi meseci, ko so bile cene življenjskim potrebščinam za 100% nižje nego danes, sedaj ne zadostujejo več niti za golo življenje. Tu je povišanje plač brezpogojna zahteva, tu ne more veljati noben izgovor. Državna oblast ima dolžnost skrbeti za to, da bo mogel delavec od svojega poštemega dela tudi pošteno živeti in vzdržati svojo družino. Ako delavca delo ne živi več, potem ne smete zahtevati od njega, da naj še dalje dela. Obenem naj se pa vlada že enkrat zgane, da stopi na prste izkoriščevalcem konsumentov in pridemo končno iz te strašne, neopravičene dragine.

Potem se govornik peča s trboveljskim vprašanjem in zahteva komisijo, ki naj ugotovi položaj trboveljskih rudarjev, in potrebo, da se jim pomaga. V to komisijo pa morajo biti sprejeti kot zastopniki rudarjev delegati delavskih organizacij.

Sedanja vladna večina nas je svojčas oblagodarila z zakonom o redu in radu, ki je vzel delavcu zadnjo možnost boja za obstanek. Njena sveta dolžnost je, da poskrbi sedaj delavstvu za forum, pred katerim bi se pravico poravnali njegovi spori z delodajalci. Predloži naj zakonski načrt za posredovalne urade, kakršne imajo že v mnogih državah. Tak urad smo imeli med vojno tudi pri nas in je storil veliko dobrega.

Minister za šume in rude je v svojem odgovoru omenil med drugim potrebo, da dobimo rudarski zakon. To je res. V ta zakon pa mora priti določba, da imajo pri rudarski upravi soodločevati podjetniki, delavci pa tudi konsumenti, tako da pridejo rudniki v ljudske roke, da jih bodo interesentje upravljali sami. (Medklici: »Socializacija!«) Neke vrste socializacija. Rudniki in železnice, to sta dve panogi narodnega gospodarstva, od katerega zavisi vse drugo državno gospodarstvo. Ako se ustavijo rudniki, se ustavijo železnice, se ustavi pošta, se ustavi trgovina, se ustavi vse. Zaradi tega naj se to vprašanje uredi tako, da bo kolikor mogoče za vse prav in da bo nazadnje koristilo najbolj državi sami.

Socialno vprašanje — je zaključil poslanec Gostinčar svoj govor — je veliko vprašanje, ki se ne da rešiti čez noč. Toda treba je iti na delo, treba si prizadevati, da pridemo do prava, da pridemo do sporazuma, da pridemo do tega, da bo mogla vsa družba dobro, svobodno in lepo izhajati. Danes pa vidimo na eni strani majhno množino ljudi, ki vse ostale plenijo, na drugi strani pa ljudi, ki delajo in trpijo, pa so zraven skoro nagí in lačni. To je krivica in naša dolžnost je, da to krivico napravimo.

Današnja predborza.

Zagreb, 19. julija. (Izv.) Berlin 74, Italija 15.75, London 1505, New York 335, Pariz 28, Praga 7.675, Dunaj 85.

Politični dogodki.

† Vreden Pašičev naslednik. Belgrajska »Republika« prinaša s pogledom na vesti, da postane Pašičev naslednik Ljuba Jovanović, naslednjico tega izrednega moža: »G. Jovanović ima tri lastnosti g. Pašiča: Prijemljiv je kakor redko kdo; kjerkoli pride do državnih ali občinskih kas, jih očisti bolj nego ogenj. Potem ima kakor Pašič napako, da svoje nasprotnike na zvit način pokaže kot izdajalce narodne misli. Nazadnje je lokav kakor Pašič ter niti misli tisto, kar govori niti govori, kar misli. Je pa še nekaj, v čemer Pašiča še nadkriljuje: rad zamišlja in prireja krvave afere. Kakor hitro je govor o njegovem dohodu na vlado, že imamo nove ponarejene procese in obglavljenja. Za oblast in položaj bi bil ta človek v stanu preliti kri najboljšega prijatelja. Ako pride on na vlado, potem bo to pomenilo smrt za vse državne fondе in nevihta za vse poštene opozicionalce. Človeku bo še žal za Pašičem, ako bo to njegov naslednik.« — Lepo se nam še obeta v centralistični Jugoslaviji!

† Skrb za to, kdo dobi vojno odškodnino. Demokratski klub je imel v Belgradu 17. t. m. sejo, na kateri je razpravljalo o interpeleciji glede vojne odškodnine. Demokratski poslanci so dobili navodila, naj delajo na to, da država povrne reparacijskemu fondu vse, kar je doslej vzela iz te blagajne, in da ne sme ničesar več vzeti. Predložiti mora tudi zakon o ureditvi vojne odškodnine. Klub je nato sklenil, naj predsednik Ljuba Davidović, ki je podal svojo demisijo, zopet prevzame vodstvo kluba.

† Po čem so se kupovali glasovi za vidovdansko ustavo. Belgrajski »Radikal« objavlja dogodek v skupščini dne 11. t. m., ki so ga belgrajska glasila zamočala. Tedaj je zemljoradnik Čeda Stanković v obliki osebne pripombe pojasnil, zakaj je zaklical predgovorniku Popadiću, da bi se sploh ne smel pojaviti v parlamentu. Stanković je rekel, da je posl. Popadić o priliki glasovanja o vidovdanski ustavi nagovarjal poslanca Štavljanina in poslanca Jeremića, češ, naj ne bosta nespametna in naj glasujeta za ustavo, ker imata tako najlepšo priliko, da zaslužita 50 do 100 tisoč dinarjev. Posl. Popadić je na to izjavil, da Stankovićevo navedba ni resnična, toda zavrnil ga je takoj navzoči poslanec Jeremić, ki je potrdil, da je Popadić njega in Štavljanina v resnici nagovarjal, naj za vidovdansko ustavo prodasta svoja glasova. — Potem imajo demokratski prav, ko naglašajo, s kakimi žrtvami je bila donešena vidovdanska ustava. Samo da teh žrtev niso plačali Pašič in tovariši iz svojih žepov, ampak iz državne blagajne, to je iz žepov davkoplačevalcev. In tako »sklenjena« ustava naj bi bila sveta in nedotakljiva stvar?

† Nov škandal. »Slobodna Tribuna« poroča, da je na kolodvoru v Šibeniku za blagajnika neki Laurič, ki je pristaš radikalne stranke. Ta mož je pred leti ubil nekega človeka ter je bil zato obsojen na štiri leta ječe, ki jih je prestal v Koprju. V nedeljo, dne 2. t. m., je šibeniška organizacija Jugosl. napredne nar. mladine izvolila tega Lauriča za načelnika svojega bojnega odseka. To se pravi: Šibeniške jugofašiste vodi — ubijalec. — V zvezi s tem slučajem, ko zavzema ubijalec važno državno službeno mesto, pa navaja »Slob. Tribuna« drug slučaj, ki ni nič manj balkanski. Carinskega uradnika Kristijana Ljubibratića v Korčuli, ki ima že 24 let

službe, je oblast nenadoma premestila v Ljubljano. Mož je napravil prošnjo, naj ga puste na sedanjem mestu, ker ima otroka, ki boleha na tuberkulozi in bi mu hladno severno podnebje zelo škodovalo. Namesto odgovora je Ljubibratić dobil odlok, da je odpuščen iz službe, in sicer brez penzije. A mož ima, kakor rečeno, že 24 let državne službe. Ali je to balkanizem ali ni?

† Prepoved svobodnega trgovanja z inozemskimi plačilnimi sredstvi v Avstriji. 19. t. m. stopi v Avstriji v veljavo nova naredba finančnega ministra, ki do nadaljnjega prepoveduje svobodno trgovanje z inozemskimi plačilnimi sredstvi (tudi na borzi in od urada do urada) in posredovanje poslov s temi plačilnimi sredstvi. Prepoved velja tudi za one osebe, ki so imele doslej to dovoljenje v zmislu devizne naredbе, iz vzeta pa je v devizni naredbi predvidena oddaja inozemskih plačilnih sredstev, ki jih rabi popotnik. Vsi po devizni naredbi dovoljeni posli z inozemskimi plačilnimi sredstvi se morajo izključno vršiti le v klinkingu devizne centrale. Kot cene za inozemska plačilna sredstva se smejo naznačevati le tečajji, ki jih objavlja devizna centrala. Prestopki se strogo kaznujejo po določbah devizne naredbе.

† Ruska carska krona na prodaj. Ruska sovjetska vlada je predlagala, naj se proda krona bivše carske rodbine, ki jo hranijo v Kremlju, in ki jo cenijo na 700 milijonov zlatih rubljev.

Dnevni dogodki.

— Poslancem sporoča minister za notranje zadeve, da je narodna skupščina sklenila pozvati vse poslance v Belgrad k zasedanju. Razen dopustov, ki so dovoljeni vsled boleznij, so vsi ostali dopusti preklicani.

— Naš pogin hočejo! Iz železničarskih krogov smo prejeli: Ko smo se nekateri železničarji pred leti pritrgovali od ust in garali noč in dan, da smo si zgradili lastne hišice, ker s številno družino nikjer nismo mogli dobiti stanovanja, pač nismo mislili, da si s tem pletemo vrvi, ki nam bo nekoč v lastni domovini zadržila vrat. Nič manj in nič več nego naše gospodarsko usmrčenje pomenja za nas zakon, ki določa, da se posestniku, ki plača 5 Din direktnega davka, bodisi hišnega bodisi zemljiškega, črta rodbinska dokla-

da. Po tej določbi izgubi družina, ki šteje 8 članov, 4800 do 4960 K ter ostane železničarju le še 2655 K plače. S tem naj preživi mesec dni sebe in osem glav družine. Toda on ima hišo! Dobro, pogledimo, koliko ta nese. Letni dohodek iz take hišice znaša letno točno 360 K. Stroški za hišo pa znašajo: Davki 160 K, zavarovalnina proti ognju 30 K, dimnikar 176 K, obresti od posojila 300 K, skupaj tedaj 666 K, tako da stane posestnika njegovo revno stanovanje gotovih 306 K, vrhu tega pa mora nositi še stroške za popravila, ki gredo sedaj za vsako malenkost v stotine in tisoče. Potemtakem takemu štedljivcu ne ostane drugega, nego da sedaj proda hišo in se z družino znova klati po svetu, kajti z 2655 K mesečno ne more živeti. Tako dela belgrajska vlada na to, da se proletariat čim dalje globlje pogreza v bedo. Ali res ni moči v državi, ki bi ta zločinski režim vrgla?

— Centralizacija mestnih gospodarskih ustanov v Zagrebu. Zagrebska mestna občinska uprava namerava združiti mestno aprovizacijo, mestno občinsko gospodarstvo in obrtni odsek. — Mestna aprovizacija je začela v svoji mesnici sekati goveje meso po nižjih cenah nego ostale mesnice. Poizkus se je dobro obnesel in se bo prodaja mesa nadaljevala. Istotako je mestna uprava poskrbela za zadostno zalogo drva za zimo, ki jih bo prodajala prebivalstvu.

Ljubljanski dogodki.

† Adolf Ribnikar proti ravnatelju Kocmurju. Demokrati so svoječasno dvignili velikanski hrup proti ravnatelju bolniške blagajne g. Kocmurju, ki so se mu očitali najbolj neverjetne umazane in kdo ve kakšne stvari. Poverjeništvu za socialno politiko, ki ga vodi g. Dolfe Ribnikar, je uvedlo preiskavo. V preiskovalni komisiji je bil tudi tajnik demokratske stranke g. Majcen, ki je z veliko vnemo zbiral material. Ravnatelj g. Kocmur je vsled tega poslal ministru g. Hribarju pismo. Z njegovo vsebino se je čutil g. Ribnikar prizadete in je poslal državnemu pravdnikstvu ovadbo, ki je pa ni upoštevalo kot kvalificirano dejanje po § 104 s. k. z. in je vsled tega g. Ribnikar vložil tožbo radi razžaljenja časti. Včeraj se je vršila razprava, na kateri je g. Kocmur izjavil, da nastopi dokaz resnice, vsled česar je bila

razprava preložena. Kakor je videti, bomo imeli v pasjih dneh v Ljubljani vsaj nekaj zanimivih razprav.

† Tudi skupna označba cen v trgovini je zadostna. A. M. je bila obsojena po zakonu o pobijanju draginje, češ da ni označila cen predmetom svoje trgovine. Vsled pritožbe je deželna sodnija v Ljubljani to sodbo razveljavila in N. se je danes vnovič zagovarjala pri okrajni sodnji. Stražnik je sicer izpovedal, da ni imela označenih cen na posameznih predmetih, da je imela le skupno označbo in sicer le bolj zase. N. pa je dokazala s pričami, da je imela na vidnem prostoru in dobro čitljivo zapisane cene vsem predmetom, ki jih je prodajala. Sodnija je izrekla, da taka skupna označba zadostuje po zakonu in ni potreba, da bi ravno vsak predmet imel nalepljen svojo ceno, kot je zahteval stražnik in je N. obtožbe oprostila. Razpravo je vodil nadsvetnik Antloga, N. je zagovarjal dr. Adlešič.

† Obvestilo. Podporno društvo žel. uslužbencev v Ljubljani je po sklepu odbora s 1. avgustom 1922 članarino na 2 Din povišalo. Od 1. avgusta 1922 nadalje se izplača podpora za vsak smrtni slučaj 1500 Din. Člani obsojnih društev Inomost in Ljubljana plačajo dvojno članarino in dobijo zato tudi dvojno posmrtnino. Opozorjamo na redno plačevanje članarine, ker drugače se zamudnike črta. Gg. upokojevence, upokojenke in vdove prosimo, da se ob priliki poslane članarine, toda najkasneje do 30. oktobra na čeku pismeno izrečejo, če so pripravljene plačati povišano članarino 2 Din mesečno, ker bi se jim v nasprotnem slučaju izplačala samo polovica posmrtnine t. j. 750 Din. Glede pojasnil se je obračati na najbližnjo postajo. — Odbor.

Naša društva.

† Orlovsko okrožje v Ribnici priredi v nedeljo, dne 23. julija popoldne ob pol 3. svojo prvo javno telovadbo. Pri prireditvi igra godba iz Viča. Na sporedu je poleg telovadbe tudi govor, srečolov, šaljiva pošta itd. Kdor si še ni ogledal prijazne ribniške doline, naj gotovo prihiti v nedeljo v Ribnico k prijaznim in šaljivim Ribničičanom. Bog živi!

Odgovorni urednik Jožef Rutar.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovariši!

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika? Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Pomniten list krščanskega delovnega ljudstva NOVI ČAS je odvisen le od Vaše pomoči in Vašega sodelovanja! »NOVI ČAS« je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in Vaš list!

Delujte neumorno, da se razširi in da se po njem razširijo ideje krščanskega socializma v vsako kočjo!

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 30,000.000.—. Rezerva: Din 15,000.000.—.

Podružnice:

Celje, Čapla, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Nastanek za brzojavo: Jadranska.

Affilirani zaod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Corlland Street

New York City

Tunel.

90

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Kelly je bil s svojimi bataljoni sovražnika obkolil fer osem ur odbijal vse izpade. Po strehah okoli so se borili Kellyjevi bataljoni, napol zadušeni od dima, pokrili z ledom v mrazu desetih stopenj Celzija. Med njimi so švigali časnikarji in kinematografiji so vrleli svoje lajne s premirji rokami.

Zgradba je bila iz betona in železa ter ni mogla zgoreti, dasi je žarela, da so pokale legije šip v soseščini. Toda izgorelo je v njej vse.

11.

Allan je zbežal čez streho Mercantile Safe Co., ki je ležala osem nadstropij pod njim.

Nekaj minut za tem, ko so ga predrzneži s svojim krikom izzvali iz sobe, je bil zapazil ogenj. Ko je Lion spolekaje se od strahu in razburjenja planil k njemu, je bil že obkrel plašč ter imel klobuk na glavi. Baš je popravljal pisma iz miz ter basal z njimi žepce.

»Postopje gori, gospod!« je hropel Kitajec. »Dvignala gore!»

Mec mu je vrgel ključce. »Odpri tresor ter ne vpil!« je dejal. »Postopje je varno pred ognjem!« Allan je onemogel po novi nesreči, ki je padla nanj, rumenil v lice. »To je konec!« si je mislil. Ni bil bogjeveren! Toda

po vseh teh udarcih usode se mu je vsiljevala misel, da je nad tunelom proklestvo! Čisto mehanično, ne da bi prav vedel, kaj dela, je grabil časopise in pisanja.

»Mali klince s tremi zarezami, Lion, le ne cmeri se!« je dejal ter zmedeno in omčeno parkrat ponovil: »Le ne cmeri se...«

Telefon je sviščal. Bil je Kelly, ki je Allanu sporočil, naj spleza po vzhodni steni na streho Mercantile Safe Co. Od minute do minute je sviščal telefon — da je skrajni čas! — dokler ni Allan aparata snel.

Hodil je od mize do mize, od stojala do stojala, vlačil načrte in pisanja na dan ter jih metal Lionu.

»Vse to mora v tresor, Lion! Naprej!«

Lion je bil napol znorel od strahu. A ni si upal niti bevskniti več, samo njegove ustne so se premikale, ko se je priporočal nekemu staremu hišnemu bogu. Ozrl se je postrani ter se prepričal, da je na licu njegovega gospodarja nevihta, vihra s ločo, in pazil se je, da ga ni dražil.

Nenadoma je pokrkal. Čudno! Med vrati se je pojavil nemški Rus Strom. Stal je med vrati v kratkem plašču, s klobukom v roki, ne vdan in ne vsiljiv. Stal je, kakor bi namerjal potrpežljivo čakati, in dejal: »Čas je, gospod Allan!« Allanu je bila uganka, kako je Strom prišel, a ni imel časa razmišljati o tem. Spomnil se je, da je Strom v New Yorku, da bi se z njim dogovoril, kako bi zmanjšala vojsko inženirjev.

»Pojdite naprej, Strom!« je dejal osorno. »Jaz že pridem!« In ril je naprej v grmadah papirja. Zunaj se je sukjal dim mimo oken in v globočini so cvlili signali požarnih bramb.

In čez hip je Allan spei uprl svoj pogled proti vratom: Strom je še vedno mirno stal in čakal s klobukom v roki.

»Ali ste še tu?«

»Čakam Vas, Allan!« je odvrnil blede Strom skromno in odločno.

Nenadoma je udaril oblak dima v sobo in iz dima se je izluščil gasilni častnik z belo čelado na glavi. Kašljal je in dejal: »Kelly me pošilja. Čez pet minut ne morete več na streho, gospod Allan!«

»Baš pet minut še potrebujem,« je odvrnil Allan ter naprej pospravljaj papirje.

V tem hipu se je slišalo škrtanje fotografskega aparata, in ko so se ozrli, so zagledali fotografa, ki je vzel Allana na muho.

Častnika z belo čelado je začudenje vrglo korak nazaj.

»Kako ste prišli semkaj?« je vprašal osupel.

Fotograf je ujel osuplega častnika. »Duplezal sem za Vami,« je odvrnil.

Allan se je moral kljub svoji potlosti glasno zasmejati. »Lion, konec, obrni ključce! No, zdaj pojdimo!«

In šel je skozi vrata, ne da bi se ozrl v svojo delavnico nazaj.